

Autoritaire transbeweging wordt te gretig geaccepteerd

Posted on 10 november 2021 by Arie Graafland

Helen Joyces boek *Trans: When Ideology Meets Reality* (2021) gaat over een recent ontstaan idee. Het idee dat we mannen en vrouwen kunnen indelen naar gelang ieders eigen opvattingen, dus niet op basis van hun biologie. Er is een begrip geïntroduceerd dat 'genderidentiteit' heet, en dat kan wel of niet overeenkomen met je biologische lichaam. En als dat niet past dan hebben we het over 'transgender', of kortweg 'trans'.

Weliswaar bestaat het begrip al langer, maar sinds de eeuwwisseling is het overal aanwezig, in de wetgeving, bij bedrijven, in de curricula van de scholen, in het medisch protocol, en niet te vergeten in academisch onderzoek.

Er zijn weinig splinterbewegingen die zo succesvol zijn als de transgender-beweging. In feite is het een dogmatische en autoritaire beweging, maar wat veel verontrustender is, is het gemak waarmee deze ideeën omarmd worden door de intelligentsia in onze maatschappij.

Veel vrouwen worden vogelvrij

Het lijkt op het eerste gezicht allemaal even redelijk, transmensen moeten kunnen leven zonder belediging, discriminatie en geweld. Regels die voor iedereen zouden moeten gelden. Zo zal de Nederlandse politiek bij wetgeving er ongetwijfeld ook tegenaan kijken.

Maar er is wat anders aan de hand volgens Joyce, dit is niet wat de transbeweging voorstaat. De vergelijking met mensenrechten is niet aan de orde. Want met het accepteren van de eisen worden met name veel vrouwen vogelvrij. Ruimtes die voorbehouden zijn aan vrouwen als kleedruimtes, aparte afdelingen in gevangenissen en blijf-van-mijn-lijf-huizen worden toegankelijk voor mannen, al zijn ze zelfverklaard vrouw. Ook in de sport geeft dat oneerlijke concurrentie omdat mannen- en vrouwenlichamen nu eenmaal niet dezelfde bouw en kracht hebben.

Ongekende omkering van biologische werkelijkheid

De transbeweging is ook niet uit op de vaak lange en moeizame weg zoals bij de vrouwen- en homobeweging om de ander te overtuigen en inzicht te geven zodat acceptatie en begrip kan ontstaan. Alles gaat via juridisering.

Joyce laat zien dat er een drietal invloedrijke Amerikaanse stichtingen zijn die de eisen realiseren via directe invloed op het juridisch systeem. *Tawani* is de persoonlijke stichting van Jennifer (James) Pritzker, de erfgenaam van een enorm familiekapitaal. Jon Stryker's *Arcus* is van dezelfde orde, een andere erfgenaam van een omvangrijk familiekapitaal. Stryker is partner in president Biden's stichting voor *Advancing Acceptance Initiative* die voorstander is van vroege transitie van pubers.

George Soros' *Open Society Foundations* hoort eveneens tot deze weldoeners van de transbeweging. Invloed uitoefenen, als je hier tenminste van kunt spreken, gaat via het lobbycircuit, het financieren van de beweging en het bewerken van het grote publiek via dubieuze voorlichting.

Wat ik met een paar voorbeelden hoop duidelijk te maken is waar dit toe lijdt, een ongekende omkering van onze biologische werkelijkheid, die gretig geaccepteerd wordt door wetenschap, media en politiek.

Maatschappelijke categorie versus interne identificatie

Wat feministen doorgaans verstaan onder gender is een *externe maatschappelijke* categorie, vrouwen zijn in het patriarchaat ondergeschikt en inferieur aan mannen. De kritiek hierop van Simone de Beauvoir is een bekend voorbeeld. Julie Bindel is een meer recent voorbeeld. Bij transgender ligt dat fundamenteel anders, het is een *interne* categorie, een innerlijke essentie die blootgelegd moet worden. Niemand anders dan jij zelf kan die essentie vaststellen.

Veelal wordt aangenomen dat trans zoiets betekent als het je niet langer comfortabel voelen in je geboortesekse, en een sterke identificatie hebben met de *andere* sekse. Hormonen en plastische chirurgie kunnen dan een oplossing bieden. Dit is ook het beeld dat bestaat bij de medici, de wetgeving en in de media.

Maar als het een *interne* categorie is, zoals Joyce suggereert, dan ligt dat toch wat anders. Dat betekent een identificatie met een *zelf*, een *innerlijke* identificatie, en dan heb je geen ander sekse als voorbeeld meer nodig. Je bent dan wat je voelt te zijn.

Trans is een eigenschap

In een artikel in de *NRC* (4 september) schrijft ombudsman Sjoerd de Jong over een weigering van de Boekenredactie een recensie te plaatsen over trans: 'Zegt een spatie meer dan duizend woorden? Is dat alleen grammatica.' 'Nee', zegt hij terecht, in een afgewogen beschouwing over hoe de *NRC* deze recensie van Peter Vasterman in zijn ogen ten onrechte weigerde. In de spatie tussen 'trans man' en 'trans vrouw' schuilt een heel mensbeeld.

Transactivisten benadrukken met de spatie tussen trans en vrouwen of mannen dat die geen aparte 'soort' zijn. 'Trans' is een persoonlijke eigenschap, geen soortnaam. Het doet denken aan 'persoon met autisme' versus 'autistisch persoon' (*identity first*) zo schrijft De Jong. Het eerste zegt, je bent mens en toevallig heb je autisme, bij het tweede voorbeeld is autisme bepalend voor je identiteit. Met trans is het '*identity first*', een innerlijke identificatie.

AMAB of AFAB

De standaarduitdrukking in de transwereld is inmiddels AMAB of AFAB: 'assigned male at birth' of 'assigned female at birth'. Inmiddels ingeburgerde termen in de maatschappij. Deze biologische categorie is veel minder belangrijk dan wat je voelt. En dat verklaart ook de hevig oplopende discussies over trans. Transvrouwen voelen zich niet alleen een vrouw (*woman*), maar ook vrouwelijk (*female*). En willen zo gehonoreerd worden. Afhankelijk van de transidentiteit kan een penis een *vrouwelijk* orgaan zijn. Een '*girldick*', of een '*outie vagina'*, in het activistenproza. En het gaat hier niet om de Lacaniaanse symbolische orde van de fallus, maar om het fysieke geslachtsorgaan.

Joyce legt het uit: 'seks', 'mannelijk' en 'vrouwelijk' betekenen voor de transbeweging het omgekeerde van een biologische categorie. In de meeste gevallen betekent dit dat mensen die als man geboren zijn en die zich identificeren als meisje of vrouw letterlijk van 'sekse' veranderen middels hormonen en chirurgie. Het omgekeerde kan ook. Meisje wordt man of jongen.

Er is echter al een kleine groep binnen de transbeweging die chirurgie en hormonen afwijst, je bent immers wat je voelt. Je accepteert mij maar zoals ik ben, is de boodschap. Zonder fysieke geslachtsverandering. Transmeisjes, met of zonder geslachtsverandering, zijn daarom letterlijk vrouwelijk. (En let op, transmeisjes zijn geboren als man.) Een AFAB, geboren met vrouwelijke geslachtskenmerken, kan 'man' worden.

Biologische sekse als spectrum

En dat ziet er voor de lezer natuurlijk uit als een geïsoleerd fenomeen van een stel trans-drammers. Maar zowel *Nature* als *Scientific American* ontkennen dat er eenduidige criteria zijn om ons te onderscheiden in man of vrouw. Het mag dan een kleine groep zijn, maar de invloed is enorm. In 2018 pleitte *Nature* nog voor een wet om genderidentiteit te laten prevaleren boven 'sex assigned at birth'. Steeds vaker wordt biologische sekse gezien als 'spectrum'. Je kunt het dan als trans verder zelf invullen waar je denkt te zitten op deze uitwaaierende schaal. En als je dat zelf niet doet dan doet iemand anders het wel voor je, zoals bij de genderafdeling van de Universiteit van Californië.

Gender messages

Diane Ehrensaft is directeur van de genderafdeling van het kinderziekenhuis van de Universiteit van Californië. In haar boek *The Gender Creative Child* schrijft ze dat een kleuter al middels '*gender messages*' kan duidelijk maken dat het in het verkeerde lichaam zit. Een peuter die haar haarclipjes er uit trekt, geeft volgens Ehrensaft de boodschap af een jongen te willen zijn. Die '*gender messages*' kunnen van alles zijn, de genderafdeling gaat op de stoel zitten van een psycholoog. Het lijkt me een verkokerde visie. De uitkomst staat al vast.

Haar boek wordt door Joyce getypeerd als een soort handleiding voor een vroege transitie. Probleem is volgens Joyce dat een kind dat begint met puberteitsremmers in de meeste gevallen ermee doorgaat tot en met een chirurgische ingreep. Zit je eenmaal in het traject, dan blijf je daar.

De Infants Act

Canada heeft de *British Columbia's Infants Act*. Een gezin in Canada heeft een dochter, Max. Ze was twaalf jaar oud toen ze wat somber werd en zich niet meer okay voelde. Ze identificeerde zich met een transboy in een film die ze op internet had gezien. De school-counselor was van mening dat ze daarom trans was. De ouders waren niet op de hoogte, niet van de filmidentificatie noch van het advies van de counselor. De counselor stuurde Max naar een psycholoog die testosteronbehandeling aanraadde. Volgens de psycholoog kon Max het traject in van trans.

De ouders kregen een formulier thuis gestuurd dat ze moesten ondertekenen voor de behandeling. Dat was de eerste keer dat ze hoorden dat er iets met hun kind aan de hand was. Dat formulier stond vol '*disclaimers*', de behandeling was 'experimenteel'. Niemand nam de verantwoordelijkheid, behalve de vader die weigerde. De *Infants Act* geeft de behandelend arts de mogelijkheid een kind te laten behandelen zonder dat de ouders toestemming geven.

In 2019 besloot het hooggerechtshof dat Max de transitie in kon, de vader ging hier tegenin en na de pers benaderd te hebben (wat de rechtbank verboden had) werd hij tot zes maanden cel veroordeeld wegens belediging van het hof.

Kinderpsycholoog Wallace Wong verklaart dat hij in de transkliniek waar hij werkt zo'n vijfhonderd kinderen onder behandeling heeft die uit de ouderlijke macht zijn ontzet. Wong heeft ongeveer duizend kinderen onder zijn beheer, waarvan de jongste nog geen drie is.

Andere mening betekent ontslag

Toen Ken Zucker, directeur van Toronto's kliniek voor trans, redacteur van de *Archives of Sexual Behavior* en degene die puberteitsremmers introduceerde in Canada, een voorzichtige waarschuwing gaf omdat hij bedenkingen had over een aantal mensen die in transitie wilden, viel iedereen over hem heen. In 2015 stelde zijn ziekenhuis een onderzoek in naar zijn handelen, een paar maanden later werd hij van het traumatiseren van zijn patiënten beschuldigd. Hij werd ontslagen en zijn afdeling werd gesloten.

Toen het later uitgezocht werd en vervolgens bleek dat de beschuldigingen ten onrechte geuit waren, excuseerde de kliniek zich. Maar Zucker was beschadigd en zijn baan kwijt. Iedereen wordt voorzichtig zegt Joyce terecht, je wordt zo beschadigd als je afwijkt van de gangbare mening binnen de kliniek.

Irreversible Damage

Irreversible Damage, is een recent boek over genderdysforie (onvrede met het geslacht waarmee je geboren bent) geschreven door Abigail Shrier (2020). Evenals Helen Joyce is ze verontrust over de huidige transbeweging. Een van de belangrijkste motieven om mijn boek te schrijven zo zegt Helen Joyce, heeft te maken met de gesprekken die ik had met '*detransitioners*', diegenen die de stap gemaakt hadden en zich realiseerden een enorme fout te hebben gemaakt.

Abigail Shrier had grote moeite haar boek gepubliceerd te krijgen. De eerste uitgever trok zich terug toen medewerkers/sters van de uitgeverij dreigden op te stappen. Amazon weigerde vervolgens de advertenties voor het boek. Toen een groep ouders die het boek wilden promoten een crowdfunding-actie begonnen, trok het platform zich terug omdat transactivisten geklaagd hadden over het boek.

NRC

Met de NRC is het niet veel anders. Hoewel de boekbespreking van Peter Vasterman klaarlag, was het voor de redactie Boeken 'niet goed genoeg', schrijft Sjoerd de Jong. De recensie riep 'vragen' en 'kwesties' op. Ik heb uiteraard geen idee welke boeken Vasterman wilde bespreken, maar daar zullen ongetwijfeld deze van Shrier en Joyce bij geweest zijn. Ik ken de overwegingen van de boekenredactie niet. Maar ik schat in dat ze niet verschillen van de weerstand die Shrier ondervond. Je mag hopen dat mijn bespreking vragen en kwesties oproept, waar schrijf je anders voor.

Er zijn legio redenen om voorzichtig te zijn met genderdysforie. Dat betekent niet dat het allemaal inbeelding is. De Amsterdamse VU-kliniek voor genderonderzoek die ik eerder besprak in *Wynia's Week* maakte na twee jaar een terugkoppeling naar diegenen die een transitie doorgemaakt hadden. Het grootste deel leefde in een ander lichaam en was tevreden met de transitie die ze door hadden gemaakt. Dat is ook de realiteit.

Van dit artikel van Arie Graafland verscheen op woensdag 10 november een andere versie. Bovenstaande versie is aangevuld en opnieuw geredigeerd.